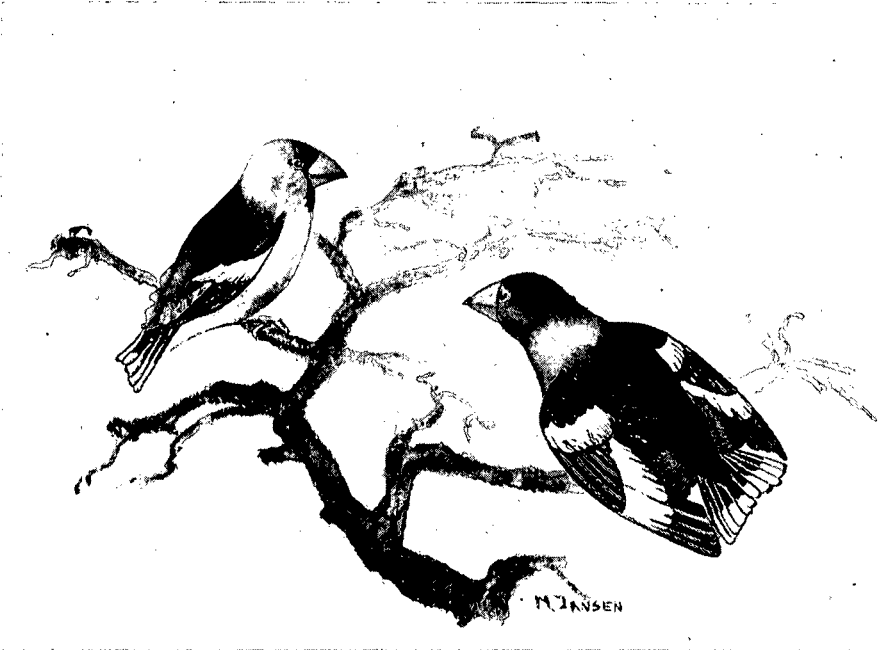

Appelvinken

De waarneming van de heer van 'Schelt is een mooie aanleiding om iets over deze prachtige vinkensoort te vertellen. De Appelvink (*Coccothraustus coccothraustus* L.) is in ons land een zeldzame broedvogel, nog het meest in het centrum van ons land, in de provincie Utrecht. In het winterhalfjaar zien we nu eens hier, dan weer daar, een klein troepje, soms tot 25 ex. bijeen. Ze vertonen zich graag in een parklandschap, verspreide hoge bomen met open stukjes land. In Breda zagen we in 1950 en in 1952 in Maart en April geregeld Appelvinken in het begin van het Mastbos, vlak bij een drukke

verkeersweg. Daar hebben we ze zo goed mogelijk bekeken. Ze zijn vrij schuw en zitten dikwijls hoog in een boom op de uitkijk. Aan de korte staart en de dikke snavel zijn ze dan makkelijk te herkennen. Geregeld laten ze hun harde lokroep „tiek, tiek” horen, het lijkt wel iets op de roodborst, maar veel luider. Hun voedsel zoeken ze veel op de grond, in de winter voornamelijk zaden. Zodra de knoppen van de bomen beginnen uit te lopen gaan ze daarvan eten. Vooral van eikeknoppen zagen we ze veel smullen. Einde Maart 1950 hoorde ik ook eens een ♂ zingen. Dat klonk heel zacht: tiek tiek tiek sjielp sjielp sjielp. Veel bijzonders is die zang niet. Ook hadden we eens het geluk om een ♂ te zien baltsen voor een ♀. Dat was een zeldzaam mooi schouwspel, dat door mijn vrouw werd vastgelegd door middel van een aquarel. Het ♂ spreidde zijn vleugels en zijn staart uit en bewoog daarbij zijn lichaam rhythmisch heen en weer. Het ♀ was van deze hofmakerij echter niet gediend en pikte naar het ♂, dat daarop afdroop.

Behalve zaden en knoppen eten de Appelvinken in de tijd dat de kersen rijp worden ook kersen met pit. Een kennis van me kreeg jaren geleden eens een

vleugellamme jonge Appelvink. Hij slaagde erin hem in leven te houden in een voliëre. In de kersentijd wordt hij dan getraceerd. Ik zag hoe hij met smaak eerst al het vruchtvlees opat, toen kwam de pit aan de beurt. Die pit werd in de snavelholte meermalen omgerold en daarna gekraakt, met de snavel dicht dus. De bolster werd verwijderd en de kern opgegeten. In de tijd, dat er kersen zijn, drinkt de Appelvink bijna niets, blijkbaar bevatten de kersen genoeg vocht voor hem. Als de kersentijd ten einde loopt worden de pitten blijkbaar te hard, het vruchtvlees wordt nog wel gegeten, de pit echter niet meer gekraakt. Of dat in de natuur ook zo gaat zou ik niet kunnen zeggen. In de broedtijd ten slotte eten ze veel insecten en zoals bij zoveel vinkachtige vogels worden ook de jonge Appelvinken met insecten grootgebracht.

P. B. Jansen

Recreatie in de Natuur

De natuur — waaronder wij in dit verband zullen verstaan het landschap met zijn wilde planten en dieren — wordt steeds meer gebruikt als recreatieoord voor onze groeiende stadsbevolking. De meeste mensen zoeken de natuur niet in de eerste plaats uit biologische belangstelling; zij zoeken er rust maar ook bewegingsvrijheid, speelruimte en amusement. Dat een deel van hen min of meer bewust geniet van de schoonheid in natuur en landschap, en dat allen er toch in elk geval op een of andere wijze de weldadige invloed van ondergaan, is verheugend. Anderzijds schept de recreatie in ons dichtbevolkte land met zijn beperkte natuurruimte grote problemen.

Natuurgebieden kunnen bedorven worden door verspreide bouw van zomerhuisjes; te druk bezoek kan leiden tot slijtage, verontreiniging, en verarming van flora en fauna. Geen wonder, dat er natuurwachten worden opgericht, en dat er op vergaderingen veel gepraat wordt over de opvoeding van het publiek tot een betere houding tegenover de natuur.

Deze nuttige activiteit werkt behoudend; daarnaast zou het eigenlijk ook nodig zijn de recreatiemogelijkheden te vergroten, vooral voor hen, die, niet te veel door voorschriften of vermaningen belemmerd, eens echt „uitgelaten” willen zijn, en voor kinderen, die uit spontane belangstelling een bloem willen plukken of een dier van nabij willen bekijken. Hiervoor zal het in het bijzonder nabij onze grote steden en in de drukbezochte vakantieoordn nodig zijn, speciale voorzieningen te scheppen.

Waar gezorgd wordt voor voldoende speeltuinen, speelvelden en andere ontspanningsgelegenheden aan de rand van de natuurgebieden, behoeven de speelruimte en amusement zoekenden niet ver van huis te gaan, terwijl de liefhebbers van rustiger recreatie (en dus ook wij, natuurstudie-mensen) wat verderop kunnen vinden wat zij zoeken.

Willen wij het publiek in nauwer contact met de natuur brengen, dan zal dit dienen te geschieden op een wijze, die aangepast is aan het gemiddelde ontwikkelings- en belangstellingsniveau. Waar mogelijk, kan men dit doen door middel van rondleidingen, zoals thans vooral worden gehouden op Texel en waarmee nu ook in het Zwanenwater begonnen zal worden. Ook het werk van de Gebrs. Brander in het Amsterdamse Bos (vertoning van natuurfilms, gevolgd door excursies) is hiervan een uitstekend voorbeeld. De capaciteit van dergelijke rondleidingen is evenwel niet onbeperkt.

Een wat ander soort contact met de „levende natuur” wordt tot stand gebracht in kunstmatige terreinen, die een groot aantal bezoekers kunnen verwerken: